

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ. 0521.2.08/ว

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

20 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน หัวหน้ากลุ่มจัดการศึกษาเอกชน สพท. ปัตตานีเขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (สำหรับผู้บริหาร) จำนวน 1 ชุด

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (สำหรับวิทยากรอิสลามศึกษา) จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวนุรีซัน ดอเลาะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครูศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี” โดยมี คร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ อาลี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 0-7333-1305

โทรสาร 0-7334-8726

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ มอ.

วันที่ 20 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์

ด้วย นางสาวนุรีชน คอเลาะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครุศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี” โดยมี ดร.นิเลาะ แวอูเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ อาลี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ มอ.

วันที่ 20 มิถุนายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์คณมนรรัตน์ บากา

ด้วย นางสาวนุรีชน คอเลาะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครุศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี” โดยมี ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ อาลี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ. 0521.2.08/พิเศษ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

3 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1-2

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (สำหรับผู้บริหาร) จำนวน 130 ชุด
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (สำหรับวิทยากรอิสลามศึกษา) จำนวน 130 ชุด

ด้วยนางสาวนุรีชาน คอเลาะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครู
ศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดปัตตานี” โดยมี คร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านส่งแบบสอบถามการวิจัยไปยังยังศูนย์เครือข่าย
ของแต่ละโรงเรียนเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนุรีชาน คอเลาะ)

ผู้วิจัย

สำนักงานเลขาธิการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 0-7333-1305

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ. 0521.2.08/พิเศษ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

3 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (สำหรับผู้บริหาร) จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (สำหรับวิทยากรอิสลามศึกษา) จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวนุรีซัน ดอเลาะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครู
ศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดปัตตานี” โดยมี คร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้และขอ
ความกรุณาจากท่านส่งคืนแบบสอบถามการวิจัย มาที่คุณอาทิตย์ เมาะหนิ กลุ่มอำนาจการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนุรีซัน ดอเลาะ)

ผู้วิจัย

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 0-7333-1305

โทรสาร 0-7334-8726

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย**(สำหรับผู้บริหาร)****เรื่อง****สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษา****ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี****คำชี้แจง**

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาทางวิชาการ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อใคร ๆ ต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

2. แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ใช้วัดระดับสภาพการดำเนินการเรียนการสอนตามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวนุริชัน ดอเลาะ

นักศึกษาปริญญาโท

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามและตอบทุกข้อ โดยระบุข้อความหรือทำเครื่องหมาย/ ลงใน () ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. () ชาย
2. () หญิง

2. อายุ

1. () น้อยกว่า 25 ปี
2. () 25 – 34 ปี
3. () 35 – 44 ปี
4. () มากกว่า 44 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
2. () ปริญญาโท
3. () ปริญญาเอก
4. () อื่น ๆ (ระบุ).....

4. ประสบการณ์การสอน

1. () 1 - 5 ปี
2. () 6- 10 ปี
3. () 11 – 15 ปี
4. () มากกว่า 15 ปี

5. เขตพื้นที่การศึกษาที่ท่านรับผิดชอบ

1. () เขตพื้นที่การศึกษา 1
2. () เขตพื้นที่การศึกษา 2
3. () เขตพื้นที่การศึกษา 3

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือเพียงคำตอบเดียว ตามระดับสภาพการ
 ดำเนินการบริหารจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของท่าน โดยพิจารณาตามระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	ก. สภาพด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้					
1	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการศึกษาหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2544.....					
2	ผู้บริหารมีความสามารถในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้.....					
3	ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น.....					
4	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน.....					
5	ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา.....					
	ข. สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน					
6	ผู้บริหารจัดอบรมการใช้นวัตกรรมการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจเพิ่มขึ้น.....					
7	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....					
8	ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....					
9	ผู้บริหารเน้นการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน เช่น การ					
10	รายงาน การอภิปราย การศึกษาค้นคว้า ฯลฯ.....					
	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการดำเนินการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด.....					
	ค. สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน					
11	ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....					
12	ผู้บริหารส่งเสริมการออกแบบและผลิตสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....					
13	ผู้บริหารมีความสามารถในการนำเทคนิคจากรายการวิทยุ โทรทัศน์ มาปรับใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
14	ผู้บริหารสนับสนุนในการเลือกใช้สื่อที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น.....					
15	ผู้บริหารติดตามและประเมินสื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ.....					
ง. สภาพการวัดและประเมินผล						
16	ผู้บริหารมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลแก่ผู้สอน.....					
17	ผู้บริหารมีการแจกเอกสารระเบียบการวัดและประเมินผลแก่ผู้สอน.....					
18	ผู้บริหารแนะนำการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อิสลามศึกษา.....					
19	ผู้บริหารสนับสนุนการประเมินคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่หลักสูตร อิสลามศึกษากำหนด.....					
20	ผู้บริหารประเมินผลการสอนอิสลามศึกษาของผู้สอน.....					
21	ผู้บริหารมีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิต พิสัย และทักษะพิสัย.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ท่านประสบในการบริหารจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามความเป็นจริง

ข้อ 1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ปัญหา.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ข้อ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ข้อ 3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ปัญหา.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ข้อ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ปัญหา.....

.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

**ขอความกรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งว่าท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อทุกตอนแล้ว
ด้วยความขอบคุณอย่างสูง**

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
(สำหรับวิทยากรอิสลามศึกษา)

เรื่อง

**สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาทางวิชาการ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

2. แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของวิทยากรอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ใช้วัดระดับสภาพการดำเนินการเรียนการสอนตามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวนุรีชน คอเถาะ

นักศึกษาปริญญาโท

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามและตอบทุกข้อ โดยระบุข้อความหรือทำเครื่องหมาย/ ลงใน () ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. () ชาย
2. () หญิง

2. อายุ

1. () น้อยกว่า 25 ปี
2. () 25 – 34 ปี
3. () 35 – 44 ปี
4. () มากกว่า 44 ปี

3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ

1. () ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
3. () ปริญญาโท
4. () อื่น ๆ (ระบุ).....

4. ระดับการศึกษาด้านศาสนา

1. () อิบติดาอีย์
2. () มุตะวัชชิต
3. () ชานาวีย์
4. () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
5. () ปริญญาโท
6. () อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ประสบการณ์การสอน

1. () 1 - 5 ปี
2. () 6- 10 ปี
3. () 11 – 15 ปี
4. () มากกว่า 15 ปี

6. เขตพื้นที่การศึกษาที่ท่านรับผิดชอบ

7. () เขตพื้นที่การศึกษา 1
8. () เขตพื้นที่การศึกษา 2
9. () เขตพื้นที่การศึกษา 3

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือเพียงคำตอบเดียว ตามระดับสภาพการ
 ดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของท่าน โดยพิจารณาตามระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	ก. สภาพด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้					
1	มีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการศึกษาหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ 2544.....					
2	มีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้.....					
3	มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา.....					
4	มีความสามารถในการดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา.....					
5	มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
6	มีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....					
7	มีการแจกคำอธิบายรายวิชาหรือชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้.....					
8	มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา.....					
	ข. สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน					
9	มีการจัดทำแผนการสอนและดำเนินการตามแผนการสอน.....					
10	จัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน เช่น การรายงาน การอภิปราย การศึกษาค้นคว้า ฯลฯ.....					
11	จัดการเรียนการสอนสัมพันธ์กับเนื้อหาตามที่หลักสูตรอิสลามศึกษาหรือหลักสูตรสถานศึกษากำหนด.....					
12	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....					
13	จัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....					
14	ใช้วิธีสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบบรรยาย สอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน..					
15	สอนเนื้อหาครบตามที่กำหนดในแผนการสอน.....					
16	อธิบายเสริมนอกเหนือจากเนื้อหาในบทเรียน.....					
17	สอนโดยสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน.....					
18	จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การจัดอภิปรายหน้าชั้น.					
	ค. สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน					
	เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์					
19	เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพและมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน.....					
20	เลือกใช้สื่อที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น.....					
21	เลือกใช้สื่อที่มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์.....					
22	ออกแบบและผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง.....					
23	ผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา.....					
24	จัดทำเอกสารรายชื่อสื่อและวิธีการใช้สื่อแต่ละชนิด.....					
25	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้					
26	- สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ ฯลฯ.....					
	- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ VCD อินเทอร์เน็ต ฯลฯ.....					
	- สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากรหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ.....					
	- สื่อวัสดุ เช่น รูปภาพ ภาพโฆษณา แผนที่ ฯลฯ.....					
	- สื่อประสม เช่น โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล ฯลฯ.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
27	มีการเก็บบำรุงรักษาสื่ออย่างดีเพื่อนำมาใช้ได้ในครั้งต่อไป.....					
28	มีการติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ.....					
ง. สภาพด้านการวัดและประเมินผล						
29	การวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา.....					
30	วัดและประเมินผล โดยวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน.....					
31	วัดและประเมินผล โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....					
32	วัดและประเมินผล โดยวิธีให้ผู้เรียนอภิปรายหรือรายงานหน้าชั้น.....					
33	วัดและประเมินผล โดยวิธีการจัดสอบข้อเขียน.....					
34	วัดและประเมินผล โดยวิธีการตรวจสอบแบบฝึกหัด ตรวจสอบเพิ่มสะสมงาน.....					
35	มีการจัดทดสอบเป็นระยะ ๆ ของแต่ละภาคเรียน.....					
36	มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์ของการเรียนรู้.....					
37	มีการแจ้งเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล ตลอดจนวิธีการในการวัดให้ทราบในชั่วโมงแรกของการเรียน.....					
38	สร้างแบบทดสอบมาตรฐานและแบบวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ท่านประสบในการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามความเป็นจริง

ข้อ 1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ข้อ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา.....

.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

ข้อ 3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ปัญหา.....

.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

ข้อ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ปัญหา.....

.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

ขอความกรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งว่าท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อทุกตอนแล้ว
ด้วยความขอบคุณอย่างสูง

ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Coefficient Alpha)

สำหรับผู้บริหาร

ด้าน	จำนวนข้อ	ค่าแอลฟา
หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	5	.6576
การจัดการเรียนการสอน	5	.6326
สื่อการเรียนการสอน	5	.6717
การวัดและประเมินผล	6	.7794
รวม	21	.6853

สำหรับวิทยากรอิสลามศึกษา

ด้าน	จำนวนข้อ	ค่าแอลฟา
หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	8	.6561
การจัดการเรียนการสอน	10	.7616
สื่อการเรียนการสอน	14	.7330
การวัดและประเมินผล	10	.7627
รวม	42	.8730

ภาคผนวก ค
บทความการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ มอ.

วันที่ 10 สิงหาคม 2549

เรื่อง ตอบรับบทความเพื่อนำเสนอภาคบรรยายและตีพิมพ์ลง Proceedings ในการสัมมนา ฯ

เรียน นางสาวนุริชัน คอเลาะ

ตามที่ท่านได้จัดส่งบทความเรื่อง “สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี” เพื่อนำเสนอภาคบรรยายในการสัมมนานานาชาติทางอิสลามศึกษา Peace Building From Various Experiences ในงาน มอ. วิชาการ ประจำปี 2549 ในวันที่ 18-19 สิงหาคม 2549 นั้น

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีได้ตรวจสอบคุณภาพบทความวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี” แล้ว ยินดีรับบทความดังกล่าวเพื่อนำเสนอภาคบรรยายและตีพิมพ์ลงใน Proceedings ในการสัมมนานานาชาติทางอิสลามศึกษา งาน มอ. วิชาการ ประจำปี 2549

สำหรับรายละเอียดการนำเสนอบทความภาคบรรยายและกำหนดการที่สมบูรณ์จะแจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

นายฮาซัน หะยีมะเย็ง

รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการพิเศษและพัฒนานักศึกษา รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

รายงานการสัมมนานานาชาติทางอิสลามศึกษา
เรื่อง
กระบวนการสร้างสันติภาพจากประสบการณ์ที่หลากหลาย
งาน มอ. วิชาการ ประจำปี 2549

วันที่ 19 สิงหาคม 2549

บัณฑิตศึกษา ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2549

Manuscript
Conditions and Problems of Islamic Education Provision
in Primary Schools in Pattani Province

Nureezun Dolah

Graduate student Program in Islamic Studies

College of Islamic Studies, Prince of Songkla University

Abstract

This research aimed at : 1) studying conditions of Islamic educations provisions in primary schools in Pattani Province; 2) studying problems of Islamic educations Provisions in primary Schools in Pattani Province; and 3) Studying suggestions on how to improve and solve the problems of Islamic Educations Provisions in primary Schools in Pattani Province.

The sample of this study consisted of two groups. 120 school administrators and 120 Islamic studies teachers were randomly drawn to respond to questionnaires.. Statistics used for data analysis covered percentage, the arithmetic mean, and standard deviation.

The results of the study were as follows :

1) Condition of Islamic educations provisions in primary schools in Pattani Province, based on school administrators, opinions, found high on the overall; and based on Islamic studies teachers which regard to opinions, found high on the overall too.

2) Problems and suggestions on how to improve and solve the problems of Islamic educations provisions in primary schools in Pattani Province, there were main problems of insufficiency of state of the art and modern teaching materials. Hence, there were suggestions that in-service training program be provided to help teachers produce teaching materials and giving instructions for appropriate use.

สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

นุรีซัน คอเลาะ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา
วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี 2) ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี 3) รวบรวมข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 120 คน และวิทยากรอิสลามศึกษา จำนวน 120 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี และตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนพบว่าในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและตามความเห็นของวิทยากรอิสลามศึกษาพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน 2) ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีน้อยไม่มีความหลากหลายและขาดความทันสมัย จากปัญหาดังกล่าวได้รับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขคือ จัดให้มีการอบรมวิทยากรอิสลามศึกษาในเรื่องการจัดทำสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา พร้อมทั้งแนะนำวิธีการใช้สื่ออย่างถูกต้อง

บทนำ

การศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการศึกษาเปรียบเสมือนแสงสว่าง ที่จะส่องนำชีวิตของมนุษย์ ไปสู่ความสำเร็จ ทั้งในโลกนี้ และโลกหน้า

จรูญ จิวานาน (2531 : 21) กล่าวว่าประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประมาณร้อยละ 80 เป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวันอย่างเคร่งครัด ยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของศาสนาอิสลามเป็นหลักในการดำรงชีวิต ซึ่งนิยมส่งบุตรหลานของตนไปศึกษาเล่าเรียนหลักธรรมทางศาสนาอิสลามตามหมู่บ้าน ตามสุเหร่า มัสยิด หรือปอเนาะต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็นสถานศึกษาที่ประชาชนในหมู่บ้านนั้นๆร่วมมือกันจัดตั้ง (สายสัมพันธ์, 2523 : 43) ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจุบันนี้การเรียนการสอนอิสลามศึกษาเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก โดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทางรัฐบาลเองก็ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษาโดยการจัดตั้งวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

โครงการอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นโครงการหนึ่งที่ทางเขตการศึกษา 2 ได้ดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาทางการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากว่า ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องสนับสนุนและนิยมให้บุตรหลานของตัวเองมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของศาสนาเป็นอย่างดีจึงมีการให้บุตรหลานของตัวเองได้รับการเรียนรู้ความรู้ทางศาสนาและหลักธรรมคำสอนต่างๆจากผู้รู้ในสถานที่ต่างๆ เช่น ตามปอเนาะ ศาสนสถาน และตามบ้านผู้รู้จึงทำให้เกิดสภาพปัญหาทางการศึกษาดังที่ทางเขตการศึกษา 2 ได้สรุปไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541 : 1-2)

1. มีการตั้งโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามขึ้นในหมู่บ้าน โดยทั่วไปดำเนินงานอย่างอิสระไม่ได้ขออนุญาตจัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมาย ขาดการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่ทางราชการ
2. ทำให้นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ต้องเรียนหนักทั้งในโรงเรียนของรัฐและในโรงเรียนของเอกชน หลักสูตรก็ไม่สอดคล้องกัน เรียนทั้งภาษามลายู อาหรับ และ ภาษาไทย ทำให้การเรียนรู้ภาษาไทยไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ทำให้ความรู้อ่อน สอบตกซ้ำชั้นมาก
3. ครูสอนศาสนาไม่มีความรู้ทางวิชาการศึกษา ไม่เข้าใจหลักการสอน จิตวิทยา การเรียนการสอน ไม่เข้าใจนโยบายการจัดการศึกษา ไม่มีใบอนุญาตการเป็นครูตามกฎหมาย

4. หลักสูตรและหนังสือเรียนต่างๆที่ใช้สอนกันอยู่นั้น ไม่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม ความเป็นอยู่ของคนไทย

5. นักเรียนต้องเรียน ทั้งภาษาอาหรับ ภาษามลายู และภาษาไทย นับว่าเป็นภารกิจที่หนักเกินไปสำหรับเด็กในวัยนี้

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 จึงได้สร้างหลักสูตรใหม่ขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพและความสอดคล้องความต้องการของท้องถิ่นกำหนดให้มีหลักสูตรอิสลามศึกษาขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษา (ฝ่ายโครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการเขต 2, ม.ป.ป. : 2-4)

การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา นับว่าประสบปัญหา กล่าวคือ พบว่า วิทยากรอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรในระดับพอใช้ การจัดทำสื่อการสอนใช้งบประมาณของโรงเรียน การสอนส่วนใหญ่ใช้วิธีบรรยาย การประเมินผลใช้วิธีการสังเกต (สมบุญ จารุวรรณ ,2530 อ้างถึงในสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2, 2536 : 129-130)

จากรายงานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา ยังประสบปัญหาหลายด้าน

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นควรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษา สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาได้อย่างเต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษา สภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

2. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาปัตตานี เขต 1,2 และ 3 โดยทำการคัดเลือกโรงเรียนที่มีวิทยากรอิสลามศึกษาเท่านั้น
จำนวนทั้งหมด 294 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 294 คน และวิทยากร
อิสลามศึกษา 297 คน รวมประชากรทั้งหมด 591 คน แบ่งตามเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
ประชากรของผู้บริหารโรงเรียนและวิทยากรอิสลามศึกษากำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป
ของเครซีและมอร์แกน (Krecie and Morgan, 1970:680) จากจำนวน 591 คน โดยแยกประเภท
กลุ่มตัวอย่างอย่างเดียวกันไว้ด้วยกัน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนละ 1 คน แล้วหาสัดส่วนจำนวน
โรงเรียนตามเขตพื้นที่การศึกษา แล้วทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 240 คน

2.2 แบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียว
(Crossectional Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่ง
ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยศึกษาค้นคว้าจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง
แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ
ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะของการเรียน
การสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ในด้านต่างๆ จำนวน 3 ด้าน (นุ
กุล ชูบุญ, 2540 : 7) ได้แก่

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษา จากคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ จากการทำทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี โดยใช้แบบสอบถาม

3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาข้อมูลจากเขตพื้นที่การศึกษา 1,2 และ 3 จังหวัดปัตตานี
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้รับคืนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้มาตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องสมบูรณ์ในการลงข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรม SPSS โดยหาค่าสถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best) ดังนี้ คือ

ค่าความสัมพัทธ์	ความหมาย
1.00 – 1.49	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
2.50 – 3.49	มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
3.50 – 4.49	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
4.50 – 5.00	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัย ได้ยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก โดยในส่วนแรกจะนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่สองเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ส่วนสุดท้ายเป็นข้อค้นพบเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคือเป็นข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะทางด้าน เพศ ระดับการศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

1. ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะทางด้าน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารที่เป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 20.0

ผู้บริหารโรงเรียนมีอายุ 25-34 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 มีอายุ 35-44 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 และมีอายุ มากกว่า 44 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8

ผู้บริหารโรงเรียนมีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7

ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาเป็นกลุ่ม

ตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ระบุ คือ การศึกษาระดับอนุปริญญาและต่ำกว่าอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 4.2 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.5

ผู้บริหารของโรงเรียนเขต 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเขต 2 คิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดเป็นของโรงเรียนเขต 1 คิดเป็นร้อยละ 28.3

ส่วนกลุ่มตัวอย่างวิทยาการอิสลามศึกษาที่เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.7

วิทยาการอิสลามศึกษามีอายุ น้อยกว่า 25 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 มีอายุ 25-34 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 มีอายุ 35-44 ปีมากกว่า 44 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และมีอายุมากกว่า 44 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 วิทยาการอิสลามศึกษามีอายุ น้อยกว่า 25 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 มีอายุ 25-34 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 มีอายุ 35-44 ปีมากกว่า 44 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และมีอายุมากกว่า 44 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

วิทยาการอิสลามศึกษาที่มีระดับการศึกษาด้านสามัญ คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ระบุ คือ การศึกษาระดับมัธยมปลาย คิดเป็นร้อยละ 5.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดมีระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 4.2

วิทยาการอิสลามศึกษาที่มีการศึกษาระดับนานาชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมดะวะซซิด คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 4.2 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 2.5 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ระบุ คือ อนุปริญญาตรีและปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 1.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่มีการศึกษาระดับอิตดาอียฺ คิดเป็นร้อยละ 0.00

วิทยาการอิสลามศึกษาของโรงเรียนเขต 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเขต 3 คิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดเป็นของโรงเรียนเขต 1 คิดเป็นร้อยละ 23.3

2. สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีข้อค้นพบดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมแล้วมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินการมากที่สุดคือ มีการแจกเอกสารระเบียบการวัด และประเมินผล แก่ผู้สอน ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = .92) รองลงมาคือ มีการประเมินผลการสอนอิสลามศึกษาของผู้สอน ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = .85) และมีความสามารถในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = .75) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการดำเนินการน้อยที่สุดคือ มีการจัดอบรมการใช้นวัตกรรมการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจ ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 1.13) และมีการส่งเสริม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 1.21)

วิทยากรอิสลามศึกษาเห็นว่าสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมแล้วมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินการมากที่สุดคือ มีการวัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนอภิปรายหรือรายงานหน้าชั้น ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = .84) รองลงมาคือ มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = .88) และมีความสามารถในการดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = .82) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการดำเนินการน้อยที่สุดคือ มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน เช่น โทรทัศน์ วีซีดี อินเทอร์เน็ต ฯลฯ จัดอบรมการใช้นวัตกรรมการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจ ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 1.00) และมีการใช้สื่อบุคคลในการเรียนการสอน เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากรหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 1.02)

3. ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคือตามความเห็นผู้บริหารและวิทยากรอิสลามศึกษา ดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีปัญหามากที่สุดคือ หลักสูตรไม่ค่อยรัดกุม บางบทมีแต่หัวข้อเท่านั้น เนื้อหาน้อยเกินไปและบางบทยังไม่ชัดเจน รองลงมาคือ ไม่มีงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่ได้มีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างจริงจังเท่าที่ควร สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาให้ครบสมบูรณ์แบบในทุกด้าน รองลงมาคือ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาต่อไป และน้อยที่สุดคือ ควรติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้เป็นระยะ ๆ

ด้านการจัดการเรียนการสอนมีปัญหามากที่สุดคือผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดความรู้ด้านวิธีการสอน ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เต็มที่เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรจัดทำกรอบมเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็กเป็นระยะ ๆ รองลงมาคือ ควรจัดวิธีการสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดคือ ควรปรับแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเวลาที่จำกัด

ด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหามากที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ นักเรียนบางคนยังขาดหนังสืออิสลามศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่ของปี พ.ศ. 2544 ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุด สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่มีควมทันสมัยอีกด้วย สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ จัดอบรมการผลิตสื่อด้วยตนเองได้ รองลงมาคือ ทางรัฐบาลควรจัดส่งหนังสืออย่างเร่งด่วนเพื่อขจัดปัญหาที่จะตามมาต่อไป และน้อยที่สุดคือ ควรนำสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย

ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหามากที่สุดคือ ผู้ปฏิบัติงานบางคนไม่ดำเนินการตามสภาพที่เป็นจริง ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ รูปแบบการวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาไม่ชัดเจน สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรจัดอบรมด้านการวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดคือ ควรจัดรูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาให้ชัดเจน

6. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา มีประเด็นอภิปรายดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ ผลการวิจัยพบว่าปัญหามากที่สุดคือ เนื้อหาของแต่ละบทเรียนไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร กล่าวคือ เนื้อหาไม่ค่อยรัดกุม เนื้อหาน้อยเกินไป ดังนั้น ควรมีกรอบม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อพัฒนาวิทยากรอิสลามศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนอิสลามมากยิ่งขึ้น

ด้านการจัดการเรียนการสอน สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรปรับแผนการเรียนรู้

ให้สอดคล้องกับเวลาที่จำกัดและควรปรับรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและทันสมัย ซึ่งน่าจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหานี้ได้

ด้านสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหามากที่สุดคือสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ไม่หลากหลายและไม่มีความทันสมัยทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ยาก ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะวิทยากรอิสลามศึกษายังไม่มีความเข้าใจมากพอเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน สำหรับข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหานี้คือ ควรจัดอบรม การผลิตสื่อที่หลากหลายด้วยตนเองได้ และที่สำคัญควรนำสื่อการเรียนการสอน ที่ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์และยุคสมัยมาประกอบการเรียนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย ไม่ชัดเจนและไม่มีความที่ตายตัว สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ คือ ควรใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล ที่หลากหลายมากกว่านี้ และควรจัดรูปแบบเกณฑ์การวัด และประเมินผลด้านอิสลามศึกษาให้ชัดเจน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จากผลการวิจัย ปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ปัญหาที่เป็นประเด็นหลักคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรนั้น ควรจัดทำหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัยสามารถเข้ากับทุกเหตุการณ์และมีความเป็นสมบูรณ์แบบมากที่สุด

2. ควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีความทันสมัย เนื่องจากปัญหาพบว่าสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีน้อย ไม่มีความหลากหลายและขาดความทันสมัยอีกด้วย ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรที่จะให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มากขึ้น

3. ควรจัดทำกรอบรวม จัดสัมมนา และจัดประชุมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เพื่อมารวมประเด็นปัญหาพร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อทำการแก้ปัญหาต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ได้มีการจัดตั้งเครือข่ายร่วมกันแล้ว น่าจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละโรงเรียนและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้กลุ่มในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี มีการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้”
2. ควรทำวิจัยเรื่อง “การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี”

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. 2533. เอกสารแนะนำหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
คณะกรรมการผลิตและบริหาร. 2536. การนิเทศการสอนในระดับประถมศึกษา.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช : หน่วยเรียงพิมพ์
- ชีวงษ์ บุตรลับ. 2523. การเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี
- จรรยา จัวนาน. 2541. การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภูรีปริ้นซ็พ
ชัยน์ มุฮัมมัด ซาฮาดะฮ์. ศึกษาศาสตร์อิสลามและกระบวนการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.
แปล โดย คนรอหิม สุนทรมาลาดี. (สำเนาฉบับแปล)
- อารีย์ วชิรวราการ. 2542. การวัดและการประเมินผลการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1.
สถาบันราชภัฏธนบุรี
- อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต. 2546. ประวัติการศึกษาอิสลาม. วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- อับดุลเลาะห์ ลออแมน. 2543. การศรัทธาในพระเจ้า. นราธิวาส : โฟร์พริ้นดิง
- เกษมศุกดี เริงโกสุม. 2541. “สภาพการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารอาชีพะและ
เทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- จรัล กาอินทร์. 2540. “ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง.”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่(สำเนา)
- ชวลา เวชยันต์. 2544. “การพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้
สังคม เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการรับใช้สังคม ทักษะการแก้ปัญหา และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(สำเนา)
- นิตยา มัสเยาะ. 2545. “ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาในทัศนะผู้บริหารและผู้สอน
อิสลามศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม.”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา(สำเนา)